

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 14ης Σεπτεμβρίου 2023 *

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχή *ne bis in idem* – Αμετάκλητη περάτωση μιας πρώτης διαδικασίας η οποία κινήθηκε λόγω παράβασης διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας περί τυχερών παιγνίων – Διοικητική κύρωση ποινικού χαρακτήρα η οποία επιβλήθηκε για τις ίδιες πράξεις αλλά για διαφορετική παράβαση της εν λόγω νομοθεσίας – Περάτωση της πρώτης διαδικασίας λόγω εσφαλμένου νομικού χαρακτηρισμού της διαπραχθείσας παραβάσεως»

Στην υπόθεση C-55/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (περιφερειακό διοικητικό πρωτοδικείο Vorarlberg, Αυστρία) με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιανουαρίου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

NK

κατά

Bezirkshauptmannschaft Feldkirch,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. G. Xuereb (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, A. Kumin και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. M. Collins

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις J. Schmoll και C. Leeb,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την S. Grünheid και τον M. Wasmeier,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 2 Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του ΝΚ και της Bezirkshauptmannschaft Feldkirch (διοικητικής αρχής της περιφέρειας Feldkirch, Αυστρία) με αντικείμενο διοικητικές κυρώσεις τις οποίες επέβαλε η τελευταία στον ΝΚ λόγω παραβάσεων της αυστριακής νομοθεσίας περί τυχερών παιγνίων.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο 2 του Glücksspielgesetz (νόμου περί τυχερών παιγνίων), της 21ης Δεκεμβρίου 1989 (BGBl. 620/1989), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: GSpG), το οποίο φέρει τον τίτλο «Κληρώσεις», ορίζει τα εξής:

«(1) Ως κληρώσεις νοούνται τα τυχερά παίγνια,

1. τα οποία διεξάγει, διοργανώνει, προσφέρει ή στα οποία παρέχει πρόσβαση ένας επιχειρηματίας και
2. στα οποία οι παίκτες ή τρίτοι εκπληρώνουν μια χρηματική παροχή (καταβάλλουν τη μίζα) ενόψει της συμμετοχής τους στο παίγνιο και
3. στα οποία ο επιχειρηματίας, οι παίκτες ή οι τρίτοι δημιουργούν την προσδοκία αποκόμισης άλλης χρηματικής παροχής (κέρδους).

(2) Επιχειρηματίας είναι όποιος ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο και διαρκή ορισμένη δραστηριότητα για την αποκόμιση εσόδων από τη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων, έστω και αν η δραστηριότητα αυτή δεν αποσκοπεί στην επίτευξη κέρδους.

Όταν διάφορα πρόσωπα, σε συνεννόηση μεταξύ τους, προσφέρουν επιμέρους υπηρεσίες για τη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων με χρηματικές παροχές, κατά την έννοια των σημείων 2 και 3 της παραγράφου 1, σε ορισμένο τόπο, όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν άμεσα στη διεξαγωγή του τυχερού παιγνίου θεωρούνται επιχειρηματίες, ακόμη και εκείνα που δεν έχουν την πρόθεση να αποκομίσουν έσοδα ή απλώς συμμετέχουν στη διεξαγωγή, διοργάνωση ή προσφορά του τυχερού παιχνιδιού.

[...]

(4) Απαγορευμένες κληρώσεις είναι οι κληρώσεις για τις οποίες δεν έχει χορηγηθεί ή παραχωρηθεί άδεια βάσει του παρόντος ομοσπονδιακού νόμου και οι οποίες δεν εξαιρούνται από το προβλεπόμενο στο άρθρο 4 κρατικό μονοπώλιο για τα τυχερά παιχνίδια.»

4 Το άρθρο 52 του GSpG, το οποίο τιτλοφορείται «Διοικητικές διατάξεις περί ποινικών κυρώσεων», προβλέπει τα εξής:

«(1) Διοικητική παράβαση επισύρουσα πρόστιμο μέχρι [...] 60 000 ευρώ, το οποίο επιβάλλει η διοικητική αρχή, διαπράττει [...]:

1. όποιος, με σκοπό τη συμμετοχή από την εθνική επικράτεια, διεξάγει ή διοργανώνει ή παρέχει ως επιχειρηματίας πρόσβαση σε απαγορευμένες κληρώσεις, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 4, ή συμμετέχει σε αυτές ως επιχειρηματίας υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2·

[...]

(2) Σε περίπτωση παράβασης της διάταξης της παραγράφου 1, σημείο 1, με τη χρήση έως και τριών παράνομων παιγνιομηχανημάτων ή άλλων τέτοιων παράνομων μέσων, για κάθε ένα από αυτά επιβάλλεται πρόστιμο ύψους από 1 000 έως 10 000 ευρώ, αν πρόκειται για την πρώτη παράβαση, ή από 3 000 έως 30 000 ευρώ στην περίπτωση της πρώτης και κάθε επόμενης υποτροπής. Στην περίπτωση παράβασης η οποία διαπράττεται με τη χρήση παράνομων παιγνιομηχανημάτων ή άλλων τέτοιου είδους μέσων τα οποία υπερβαίνουν τα τρία τον αριθμό, για κάθε ένα από αυτά επιβάλλεται πρόστιμο ύψους από 3 000 έως 30 000 ευρώ, αν πρόκειται για την πρώτη παράβαση, ή πρόστιμο ύψους από 6 000 έως 60 000 ευρώ σε περίπτωση πρώτης υποτροπής.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

5 Ο ΝΚ εκμεταλλεύεται κατάστημα το οποίο φέρει την επωνυμία I.

6 Κατά τη διάρκεια ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στο ανωτέρω κατάστημα στις 29 Δεκεμβρίου 2017 διαπιστώθηκε ότι σε αυτό ήταν εγκατεστημένα τέσσερα λειτουργούντα παιγνιομηχανήματα, ενώ δεν είχε χορηγηθεί άδεια για την εκμετάλλευσή τους.

7 Με απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2018, η διοικητική αρχή της περιφέρειας Feldkirch επέβαλε στον ΝΚ διοικητική κύρωση, συνιστάμενη σε τέσσερα πρόστιμα, καθώς και στερητικές της ελευθερίας ποινές επιβαλλόμενες αντί προστίμου, λόγω παραβάσεων του άρθρου 52, παράγραφος 1, σημείο 1, τρίτη περίπτωση, του GSpG, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 4, και το άρθρο 4 του GSpG, για τον λόγο ότι ο ΝΚ, ως επιχειρηματίας ο οποίος εκμεταλλεύεται το κατάστημα I, παρείχε πρόσβαση σε τυχερά παίγνια υπό τη μορφή απαγορευμένων κληρώσεων.

8 Με απόφαση της 13ης Αυγούστου 2018, το Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (περιφερειακό διοικητικό πρωτοδικείο Vorarlberg, Αυστρία), το οποίο εν προκειμένω είναι το αιτούν δικαστήριο, ακύρωσε την απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2018 και περάτωσε τη διαδικασία, με την αιτιολογία ότι, βάσει των πραγματικών περιστατικών που διαπιστώθηκαν, ο ΝΚ δεν είχε παράσχει πρόσβαση σε τυχερά παίγνια, κατά την έννοια της τρίτης περίπτωσης του άρθρου 52, παράγραφος 1, σημείο 1, του GSpG, αλλά είχε διεξαγάγει τέτοιου είδους παίγνια, κατά την έννοια της πρώτης περίπτωσης του άρθρου 52, παράγραφος 1, σημείο 1. Κατά το αιτούν δικαστήριο, τυχόν τροποποίηση της απόφασης της διοικητικής αρχής της περιφέρειας Feldkirch

υπό την έννοια ότι ο ΝΚ, ως επιχειρηματίας ο οποίος εκμεταλλεύεται το κατάστημα Ι, θα πρέπει να λογοδοτήσει για τη διεξαγωγή απαγορευμένων παιγνίων, θα αποτελούσε «ανεπίτρεπτη μεταβολή του νομικού χαρακτηρισμού της πράξης».

- 9 Δεν ασκήθηκε αναίρεση κατά της απόφασης της 13ης Αυγούστου 2018 (Revision) ούτε από τη διοικητική αρχή της περιφέρειας Feldkirch ούτε από τον Bundesminister für Finanzen (ομοσπονδιακό Υπουργός Οικονομικών), μολονότι αμφότεροι είχαν νομικώς τη δυνατότητα να το πράξουν.
- 10 Με απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2018, η διοικητική αρχή της περιφέρειας Feldkirch επέβαλε στον ΝΚ διοικητική κύρωση, συνιστάμενη σε τέσσερα πρόστιμα, καθώς και στερητικές της ελευθερίας ποινές επιβαλλόμενες αντί προστίμου, λόγω παραβάσεων του άρθρου 52, παράγραφος 1, σημείο 1, πρώτη περίπτωση, του GSpG, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 4, και με το άρθρο 4 του GSpG, για τον λόγο ότι ο ΝΚ, ως κύριος παιγνιομηχανημάτων και επιχειρηματίας ο οποίος εκμεταλλεύεται το κατάστημα Ι, διεξήγαγε στο εν λόγω κατάστημα, στις 29 Δεκεμβρίου 2017, τυχερά παίγνια υπό τη μορφή απαγορευμένων κληρώσεων.
- 11 Με απόφαση της 4ης Ιουλίου 2019, το αιτούν δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2018. Επισήμανε ότι η διοικητική αρχή της περιφέρειας Feldkirch επέβαλε για δεύτερη φορά κυρώσεις στον ΝΚ για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, τα οποία τελέστηκαν στον ίδιο τόπο και κατά τον ίδιο χρόνο, προσδίδοντας απλώς σε αυτά διαφορετικό νομικό χαρακτηρισμό. Κατά το αιτούν δικαστήριο, πρόκειται για διπλή ή πολλαπλή ποινή για την ίδια πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, του έβδομου πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950. Έκρινε συνεπώς ότι η ανωτέρω απόφαση έπρεπε να ακυρωθεί και να περατωθεί η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων.
- 12 Η διοικητική αρχή της περιφέρειας Feldkirch άσκησε αναίρεση (Revision) ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, Αυστρία) κατά της απόφασης της 4ης Ιουλίου 2019.
- 13 Με απόφαση της 14ης Ιουνίου 2021, το Verwaltungsgerichtshof (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αναίρεσε την απόφαση της 4ης Ιουλίου 2019, με την αιτιολογία ότι η περάτωση της ποινικής διαδικασίας με αμετάκλητη απόφαση της 13ης Αυγούστου 2018 δεν εμπόδιζε τη συνέχιση της ποινικής διαδικασίας που είχε κινηθεί για τη διαπίστωση της τέλεσης της πρώτης εκ των διαλαμβανόμενων στο άρθρο 52 παράγραφος 1, σημείο 1, του GSpG πράξεων και, συνεπώς, την καταδίκη του ΝΚ για την τελευταία αυτή παράβαση.
- 14 Το αιτούν δικαστήριο, καλούμενο να αποφανθεί εκ νέου, κατόπιν της απόφασης της 14ης Ιουνίου 2021, διευκρινίζει ότι, βάσει του άρθρου 63, παράγραφος 1, του Verwaltungsgerichtshofgesetz (νόμου περί του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου), δεσμεύεται κατ' αρχήν από τη νομική ανάλυση του Verwaltungsgerichtshof (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου), πλην όμως, κατά τη νομολογία του προαναφερθέντος δικαστηρίου, η υποχρέωση αυτή δεν έχει εφαρμογή σε περίπτωση που εκδοθεί αποκλίνουσα απόφαση του Δικαστηρίου μετά την απόφαση του Verwaltungsgerichtshof (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου).

- 15 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το άρθρο 50 του Χάρτη αποκλείει την άσκηση νέας ποινικής δίωξης όταν ποινική διαδικασία η οποία είχε κινηθεί δυνάμει του GSpG με βάση τα ίδια πραγματικά περιστατικά με εκείνα για τα οποία κινήθηκε η νέα ποινική δίωξη, βάσει όμως άλλης διάταξης του GSpG, περατώθηκε κατόπιν επ' ακροατηρίου συζήτησης στο πλαίσιο της οποίας εξετάστηκαν τα πραγματικά περιστατικά.
- 16 Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του Χάρτη, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι, όταν κράτος μέλος επικαλείται επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος ως δικαιολογητικό λόγο για νομοθεσία η οποία μπορεί να παρακωλύσει την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, ο δικαιολογητικός αυτός λόγος πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, ιδίως δε τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.
- 17 Στη συνέχεια, στηριζόμενο ιδίως στην απόφαση της 30ής Απριλίου 2014, Pfleger κ.λπ. (C-390/12, EU:C:2014:281, σκέψεις 35 και 36), η οποία εκδόθηκε κατόπιν προδικαστικής παραπομπής αυστριακού δικαστηρίου το οποίο επίσης κλήθηκε να εφαρμόσει την αυστριακή νομοθεσία περί τυχερών παιγνίων, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι όταν ένα κράτος μέλος επικαλείται παρεκκλίσεις τις οποίες προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης ως δικαιολογητικό λόγο για τον περιορισμό μιας από τις θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνει η Συνθήκη ΛΕΕ, πρέπει να γίνεται δεκτό ότι «εφαρμόζει το δίκαιο της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη.
- 18 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο αναφέρει ότι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πελάτες του καταστήματος το οποίο εκμεταλλεύεται ο ΝΚ και ότι ένας υπάλληλος του καταστήματος είναι υπήκοος της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, δηλαδή υπήκοος άλλου κράτους μέλους.
- 19 Όσον αφορά την αρχή *ne bis in idem*, το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι η αυτή δεν κατοχυρώνεται μόνο στο άρθρο 50 του Χάρτη, αλλά, μεταξύ άλλων, και στο άρθρο 54 της Σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), η οποία υπογράφηκε στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και άρχισε να ισχύει στις 26 Μαρτίου 1995 (στο εξής: ΣΕΣΣ).
- 20 Στη συνέχεια, εκθέτει ότι στην απόφαση της 9ης Μαρτίου 2006, Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, σκέψεις 27 επ.), το Δικαστήριο επισήμανε ότι το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, στο οποίο χρησιμοποιείται η φράση «ίδια πραγματικά περιστατικά», αναφέρεται μόνο στο υποστατό των περιστατικών αυτών και όχι στον νομικό χαρακτηρισμό τους.
- 21 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει επίσης ότι, με την απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, Garlsson Real Estate κ.λπ. (C-537/16, EU:C:2018:193, σκέψεις 37 και 38), το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι το κρίσιμο κριτήριο προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη μίας και της αυτής παραβάσεως είναι το κριτήριο της ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών, υπό την έννοια ότι πρόκειται για σύνολο συγκεκριμένων περιστάσεων που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους και οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την απαλλαγή ή την αμετάκλητη καταδίκη του συγκεκριμένου προσώπου και ότι ο νομικός χαρακτηρισμός, στο εθνικό δίκαιο, των πραγματικών περιστατικών και το προστατευόμενο έννομο συμφέρον είναι άνευ σημασίας για τη διαπίστωση περί υπάρξεως μίας και της αυτής παραβάσεως, στον βαθμό που το περιεχόμενο της προστασίας που παρέχει το άρθρο 50 του Χάρτη δεν μπορεί να ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών.

- 22 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στην απόφαση της 29ης Ιουνίου 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483), το Δικαστήριο επισήμανε ότι, προκειμένου να κριθεί αν απόφαση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί, συνιστά απόφαση με την οποία περατώνεται αμετακλήτως κινηθείσα σε βάρος προσώπου διαδικασία, κατά την έννοια του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ, πρέπει να εξακριβωθεί ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατόπιν εξετάσεως της υποθέσεως επί της ουσίας.
- 23 Όσον αφορά την υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, προκαταρκτικώς, ότι δεν συντρέχει λόγος να διερευνηθεί αν ορθώς περάτωσε την πρώτη διαδικασία, δεδομένου ότι η εν λόγω διαδικασία έχει περατωθεί αμετακλήτως.
- 24 Εν συνεχεία διευκρινίζει, κατ' αρχήν, ότι η πρώτη ποινική διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας εξετάστηκαν τα πραγματικά περιστατικά, κατέληξε στην απαλλαγή του προσφεύγοντος στην υπόθεση της κύριας δίκης και ότι η δεύτερη ποινική διαδικασία αφορούσε τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Εν προκειμένω εκτιμά ότι η απαγόρευση της διπλής δίωξης τυγχάνει εφαρμογής ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού των εν λόγω περιστατικών και, ως εκ τούτου, το άρθρο 50 του Χάρτη έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε νέα καταδίκη του ΝΚ, τούτο δε παρότι στην πρώτη απαλλακτική απόφαση μνημονεύθηκε ότι τα επίμαχα παίγνια αποτελούσαν απαγορευμένα τυχερά παίγνια. Εντούτοις, λαμβανομένης υπόψη της τελευταίας αυτής περιστάσεως, θεωρεί ότι η ερμηνεία αυτή δεν είναι τόσο προφανής ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία.
- 25 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (περιφερειακό διοικητικό πρωτοδικείο Vorarlberg) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει η αρχή [ne] bis in idem, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη, την έννοια ότι η αρχή κράτους μέλους που είναι αρμόδια για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων ποινικού χαρακτήρα δεν δύναται να επιβάλει πρόστιμο σε πρόσωπο για την παράβαση διάταξης της νομοθεσίας περί τυχερών παιγνίων, εφόσον προηγουμένως περατώθηκε με αμετάκλητη απόφαση, κατόπιν διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζήτησης η οποία περιλάμβανε τη διεξαγωγή αποδείξεων, διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων κατά του ίδιου προσώπου για παράβαση άλλης διάταξης της νομοθεσίας περί τυχερών παιγνίων (ή, γενικότερα, ρύθμισης του ίδιου τομέα δικαίου), η οποία βασιζόταν στα ίδια πραγματικά περιστατικά;»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 26 Τόσο η Αυστριακή Κυβέρνηση όσο και η Επιτροπή προβάλλουν αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου για τον λόγο ότι το αιτούν δικαστήριο δεν ανέφερε κατά τρόπο αρκούντως συγκεκριμένο κατά πόσον οι επίμαχες διατάξεις του εθνικού δικαίου θεσπίστηκαν με σκοπό την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης ούτε τους λόγους για τους οποίους η ενώπιόν του εκκρεμής διαφορά, καίτοι αμιγώς εσωτερικής φύσεως, παρουσιάζει εντούτοις κάποιο συνδετικό στοιχείο με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης περί θεμελιωδών ελευθεριών το οποίο καθιστά τη ζητούμενη προδικαστική ερμηνεία απαραίτητη για την επίλυση της διαφοράς.
- 27 Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 1, του Χάρτη, οι διατάξεις του απευθύνονται στα κράτη μέλη μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης.

- 28 Συναφώς, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην έννομη τάξη της Ένωσης εφαρμόζονται σε όλες τις καταστάσεις που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, αλλά όχι πέραν των καταστάσεων αυτών. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι δεν μπορεί να εκτιμήσει, με γνώμονα τον Χάρτη, εθνική ρύθμιση που δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης. Αντιθέτως, όταν η ρύθμιση αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου αυτού, το Δικαστήριο, αποφαινόμενο επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, οφείλει να παρέχει όλα τα αναγκαία ερμηνευτικά στοιχεία για την εκτίμηση, εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου, της συμφωνίας της ρυθμίσεως αυτής με τα θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων τον σεβασμό διασφαλίζει (αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψη 19, και της 5ης Μαΐου 2022, BPC Lux 2 κ.λπ., C-83/20, EU:C:2022:346, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 29 Το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι όταν διαπιστώνεται ότι μια εθνική ρύθμιση μπορεί να παρακωλύει την άσκηση μιας ή περισσότερων από τις θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνονται με τη Συνθήκη, μπορεί να ισχύσει ως δικαιολογητικός λόγος της παρακώλυσης αυτής κάποια από τις εξαιρέσεις που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης μόνο εφόσον αυτό είναι σύμφωνο με τα θεμελιώδη δικαιώματα, των οποίων τον σεβασμό διασφαλίζει το Δικαστήριο. Αυτή η υποχρέωση συμφωνίας με τα θεμελιώδη δικαιώματα εμπίπτει προφανώς στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, άρα και του Χάρτη. Επομένως, όταν ένα κράτος μέλος χρησιμοποιεί τις εξαιρέσεις που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης ως δικαιολογητικό λόγο της παρακώλυσης μιας από τις θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνει η Συνθήκη, πρέπει να γίνεται δεκτό ότι το κράτος μέλος «εφαρμόζει το δίκαιο της Ένωσης», υπό την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη (απόφαση της 30ής Απριλίου 2014, Pflieger κ.λπ., C-390/12, EU:C:2014:281, σκέψη 36).
- 30 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι υπηρεσίες τις οποίες παρέχει, χωρίς να μετακινείται, πάροχος εγκατεστημένος σε ένα κράτος μέλος προς αποδέκτη εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος συνιστούν διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 56 ΣΛΕΕ (αποφάσεις της 11ης Ιουνίου 2015, Berlington Hungary κ.λπ., C-98/14, EU:C:2015:386, σκέψη 26, και της 3ης Δεκεμβρίου 2020, BONVER WIN, C-311/19, EU:C:2020:981, σκέψη 19).
- 31 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το άρθρο 50 του Χάρτη έχει εφαρμογή, δεδομένου ότι, βάσει της αποφάσεως της 30ής Απριλίου 2014, Pflieger κ.λπ. (C-390/12, EU:C:2014:281, σκέψεις 35 και 36), η οποία εκδόθηκε κατόπιν προδικαστικής παραπομπής αυστριακού δικαστηρίου το οποίο επίσης κλήθηκε να εφαρμόσει την αυστριακή νομοθεσία περί τυχερών παιγνίων, η νομοθεσία αυτή μπορεί να παρακωλύσει την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 56 ΣΛΕΕ. Το αιτούν δικαστήριο επισήμανε εξάλλου ότι πολίτες της Ένωσης, δηλαδή πολίτες άλλων κρατών μελών πλην της Δημοκρατίας της Αυστρίας, ήταν πελάτες του καταστήματος του ΝΚ, το οποίο βρίσκεται στην περιφέρεια του Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (περιφερειακού διοικητικού πρωτοδικείου Vorarlberg), στην Αυστρία, και σε απόσταση μόλις 40 χιλιομέτρων από τα σύνορα με τη Γερμανία.
- 32 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Επί του παραδεκτού

- 33 Η Αυστριακή Κυβέρνηση θεωρεί ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, καθόσον δεν παρέχει τη δυνατότητα προσδιοριστούν οι διατάξεις του εθνικού δικαίου στις οποίες αναφέρεται συγκεκριμένα το αιτούν δικαστήριο, ούτε σε ποιο βαθμό το εν λόγω δικαστήριο, υπό το πρίσμα των διατάξεων αυτών, διατηρεί αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης. Η Επιτροπή, από πλευράς της, θεωρεί ότι η υπό κρίση αίτηση είναι απαράδεκτη για τον λόγο ότι ελλείπουν εν προκειμένω τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία για να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα και να καταδειχθεί η λυσιτέλεια του προδικαστικού ερωτήματος για την επίλυση της διαφοράς.
- 34 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων την οποία καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, το εθνικό δικαστήριο, το οποίο έχει επιληφθεί της διαφοράς της κύριας δίκης και φέρει την ευθύνη της μέλλουσας να εκδοθεί δικαστικής αποφάσεως, είναι το μόνο αρμόδιο να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δίκης του αποφάσεως όσο και τη λυσιτέλεια των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Κατά συνέπεια, άπαξ και τα υποβαλλόμενα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο οφείλει, κατ' αρχήν, να αποφανθεί (απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, *Universiteit Antwerpen* κ.λπ., C-265/20, EU:C:2022:361, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 35 Επομένως, τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο, εντός του πραγματικού και κανονιστικού πλαισίου το οποίο αυτό προσδιορίζει με δική του ευθύνη και του οποίου την ακρίβεια δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο, θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που του είναι αναγκαία για να δώσει χρήσιμη απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα (απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, *Universiteit Antwerpen* κ.λπ., C-265/20, EU:C:2022:361, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 36 Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι η απόφαση περί παραπομπής αποτελεί τη βάση της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, είναι απαραίτητο το εθνικό δικαστήριο να εξειδικεύει, στην εν λόγω απόφαση, το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η διαφορά της κύριας δίκης και να παρέχει στοιχειώδεις διευκρινίσεις για τους λόγους για τους οποίους επέλεξε τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης των οποίων ζητεί την ερμηνεία, καθώς και για τη σχέση που, κατά το εν λόγω δικαστήριο, υφίσταται μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εθνικής νομοθεσίας που έχει εφαρμογή επί της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί (απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, *Universiteit Antwerpen* κ.λπ., C-265/20, EU:C:2022:361, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 37 Οι ως άνω σωρευτικές απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως μνημονεύονται ρητώς στο άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Εξ αυτού προκύπτει, ειδικότερα, ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να περιλαμβάνει «έκθεση των λόγων που οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει ερωτήματα ως προς την ερμηνεία ή το κύρος ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, καθώς και της κατά τη γνώμη του σχέσεως μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας».

- 38 Το αιτούν δικαστήριο επισήμανε δε ότι κλήθηκε να αποφανθεί επί της νομιμότητας δεύτερης αποφάσεως με την οποία επιβλήθηκε κύρωση για τα ίδια πραγματικά περιστατικά κατά του ίδιου προσώπου, λόγω παράβασης του άρθρου 52, παράγραφος 1, σημείο 1, πρώτη περίπτωση, του GSpG, και συγκεκριμένα για τη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων υπό τη μορφή απαγορευμένων κληρώσεων, μετά την περάτωση μιας πρώτης ποινικής διαδικασίας η οποία είχε κινηθεί με βάση το άρθρο 52, παράγραφος 1, σημείο 1, τρίτη περίπτωση, του GSpG, και συγκεκριμένα λόγω της παροχής πρόσβασης σε τέτοια τυχερά παίγνια. Διευκρίνισε ότι, ως εκ τούτου, διερωτάται ως προς την ερμηνεία της αρχής *ne bis in idem*, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη και την οποία θεωρεί εφαρμοστέα, δεδομένου ότι, βάσει της αποφάσεως της 30ής Απριλίου 2014, *Pfleger* κ.λπ. (C-390/12, EU:C:2014:281, σκέψεις 35 και 36), νομοθεσία όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη μπορεί να παρακωλύσει την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 56 ΣΛΕΕ. Όσον αφορά την ερμηνεία της ανωτέρω αρχής, το αιτούν δικαστήριο επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι, μολονότι θεωρεί, κατ' αρχήν, ότι κατόπιν της πρώτης ποινικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας εξετάστηκαν τα πραγματικά περιστατικά, ο ΝΚ είχε απαλλαγεί και ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 50 του Χάρτη απαγόρευση της διπλής δίωξης τυγχάνει εφαρμογής ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο προδικαστικό ερώτημα δεν είναι κατά τη γνώμη του τόσο προφανής ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία, δεδομένου ότι στην πρώτη απόφαση είχε μνημονευθεί ότι τα επίμαχα παίγνια αποτελούσαν απαγορευμένα τυχερά παίγνια.
- 39 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους διερωτάται ως προς την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης και τη σχέση η οποία θεωρεί ότι υφίσταται μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας.
- 40 Κατά συνέπεια, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 41 Με το μόνο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 50 του Χάρτη, καθόσον κατοχυρώνει την αρχή *ne bis in idem*, έχει την έννοια ότι αντιστέκεται στην επιβολή κυρώσεως ποινικού χαρακτήρα σε ένα πρόσωπο λόγω παράβασης διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας η οποία μπορεί να παρακωλύσει την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, κατά την έννοια του άρθρου 56 ΣΛΕΕ, εφόσον για το εν λόγω πρόσωπο έχει ήδη εκδοθεί, κατόπιν επ' ακροατηρίου συζήτησης στο πλαίσιο της οποίας διεξήχθη αποδεικτική διαδικασία, δικαστική απόφαση η οποία έχει καταστεί αμετάκλητη και με την οποία το πρόσωπο αυτό απαλλάχθηκε για την παράβαση άλλης διάταξης της εν λόγω νομοθεσίας με βάση τα ίδια πραγματικά περιστατικά.
- 42 Το άρθρο 50 του Χάρτη, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα του προσώπου να μη δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη», ορίζει ότι «[κ]ανείς δεν διώκεται ούτε τιμωρείται ποινικά για αδίκημα για το οποίο έχει ήδη αθωωθεί ή καταδικασθεί εντός της Ένωσης με [αμετάκλητη] απόφαση ποινικού δικαστηρίου σύμφωνα με το νόμο».
- 43 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι η αρχή *ne bis in idem* απαγορεύει τη σώρευση τόσο δίωξεων όσο και κυρώσεων ποινικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου αυτού για τα ίδια πραγματικά περιστατικά και κατά του ίδιου προσώπου (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *hprost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 44 Όσον αφορά την εκτίμηση του ποινικού χαρακτήρα των επίμαχων διώξεων και κυρώσεων, από τη νομολογία προκύπτει ότι τρία κριτήρια είναι κρίσιμα. Το πρώτο κριτήριο είναι ο νομικός χαρακτηρισμός της παράβασης κατά το εσωτερικό δίκαιο, το δεύτερο είναι η ίδια η φύση της παράβασης και το τρίτο είναι ο βαθμός αυστηρότητας της κύρωσης η οποία ενδέχεται να επιβληθεί στον εμπλεκόμενο (αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2023, MV – 98, C-97/21, EU:C:2023:371, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Volkswagen Group Italia και Volkswagen Aktiengesellschaft, C-27/22, [...], σκέψη 45).
- 45 Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, υπό το πρίσμα των ανωτέρω κριτηρίων, αν οι επίμαχες στην κύρια δίκη διώξεις και κυρώσεις έχουν ποινικό χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 50 του Χάρτη.
- 46 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η εφαρμογή του άρθρου 50 του Χάρτη δεν περιορίζεται μόνο στις διώξεις και τις κυρώσεις που χαρακτηρίζονται ως «ποινικές» από το εθνικό δίκαιο, αλλά εκτείνεται –ανεξαρτήτως του αν τυγχάνουν τέτοιου χαρακτηρισμού κατά το εσωτερικό δίκαιο– στις διώξεις και τις κυρώσεις οι οποίες πρέπει να θεωρηθούν ως έχουσες ποινικό χαρακτήρα βάσει των δύο άλλων κριτηρίων που μνημονεύονται στη σκέψη 44 της παρούσας απόφασης (αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2023, MV – 98, C-97/21, EU:C:2023:371, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Volkswagen Group Italia και Volkswagen Aktiengesellschaft, C-27/22, [...], σκέψη 48).
- 47 Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει στην αίτηση προδικαστικής απόφασεως ότι οι επίμαχες στην κύρια δίκη διώξεις και κυρώσεις έχουν ποινικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 50 του Χάρτη, βάσει των κριτηρίων που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 44 της παρούσας απόφασης, πρέπει να εξεταστεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της αρχής *ne bis in idem*.
- 48 Πράγματι, από τη νομολογία προκύπτει ότι η εφαρμογή της αρχής *ne bis in idem* εξαρτάται από μια διττή προϋπόθεση, ήτοι, αφενός, ότι υπάρχει προγενέστερη αμετάκλητη απόφαση (προϋπόθεση «bis») και, αφετέρου, ότι η προγενέστερη απόφαση και οι μεταγενέστερες διώξεις ή αποφάσεις αφορούν τα ίδια πραγματικά περιστατικά (προϋπόθεση «idem») (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *hpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 28).
- 49 Όσον αφορά την προϋπόθεση «bis», προκειμένου να κριθεί αν μια δικαστική απόφαση αποτελεί απόφαση με την οποία ένα πρόσωπο δικάζεται αμετάκλητα, πρέπει μεταξύ άλλων να εξετασθεί αν η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατόπιν εκτιμήσεως της ουσίας της υποθέσεως [απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2021, AB κ.λπ. (Ανάκληση αμνηστίας), C-203/20, EU:C:2021:1016, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 50 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το γράμμα του άρθρου 50 του Χάρτη, δεδομένου ότι οι έννοιες της «καταδίκης» και της «αθώσεως» στις οποίες αναφέρεται η διάταξη αυτή συνεπάγονται κατ' ανάγκην ότι έχει εξετασθεί η ποινική ευθύνη του ενδιαφερομένου και έχει εκδοθεί σχετική απόφαση [απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2021, AB κ.λπ. (Ανάκληση αμνηστίας), C-203/20, EU:C:2021:1016, σκέψη 57].
- 51 Η αρχή *ne bis in idem*, ως απόρροια της αρχής του δεδικασμένου, αποσκοπεί στην κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου και της επεικείας, διασφαλίζοντας ότι ο ενδιαφερόμενος, εφόσον έχει διωχθεί και, ενδεχομένως, τιμωρηθεί, θα έχει τη βεβαιότητα ότι δεν θα διωχθεί εκ νέου για την ίδια παράβαση (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *Nordzucker* κ.λπ., C-151/20, EU:C:2022:203, σκέψη 62).

52. Εν προκειμένω, από τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει, κατ' αρχάς, ότι η πρώτη κύρωση που επιβλήθηκε στον ΝΚ λόγω παραβάσεως της νομοθεσίας περί τυχερών παιγνίων ακυρώθηκε με απόφαση του εν λόγω δικαστηρίου, της 13ης Αυγούστου 2018, η οποία έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου και εκδόθηκε κατόπιν επ' ακροατηρίου συζήτησης στο πλαίσιο της οποίας εξετάστηκαν τα πραγματικά περιστατικά. Εν συνεχεία, το αιτούν δικαστήριο εξέθεσε ότι με την εν λόγω απόφαση, βάσει του αποτελέσματος αποδεικτικής διαδικασίας, ήταν σε θέση να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο ΝΚ δεν είχε παράσχει, ως επιχειρηματίας, πρόσβαση σε απαγορευμένα τυχερά παίγνια, κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, σημείο 1, τρίτη περίπτωση, του GSpG, και ότι η απόφαση αυτή παράγει, κατά το εθνικό δίκαιο, τα αποτελέσματα απαλλακτικής απόφασης. Τέλος, το εν λόγω δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο ΝΚ είχε διεξαγάγει τέτοια παίγνια, κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, σημείο 1, πρώτη περίπτωση, χωρίς ωστόσο να επιβάλλει σχετική κύρωση.
53. Από τα στοιχεία που επισημαίνονται στην προηγούμενη σκέψη προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της πρώτης διαδικασίας, το δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του κατόπιν εκτιμήσεως της υποθέσεως επί της ουσίας και ότι ήταν σε θέση να αποφανθεί επί της ποινικής ευθύνης του διωκόμενου, όπερ ωστόσο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
54. Όσον αφορά την προϋπόθεση «idem», κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 50 του Χάρτη προκύπτει ότι η διάταξη αυτή απαγορεύει την άσκηση ποινικής δίωξης ή την επιβολή ποινικής κύρωσης εις βάρος του ίδιου προσώπου περισσότερες από μία φορές για την ίδια παράβαση (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 31).
55. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι οι δύο επίμαχες ποινικές διαδικασίες αφορούν το ίδιο πρόσωπο, ήτοι τον ΝΚ.
56. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το κρίσιμο κριτήριο προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη μίας και της αυτής παράβασης είναι το κριτήριο της ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών, υπό την έννοια της ύπαρξης ενός συνόλου συγκεκριμένων περιστάσεων οι οποίες συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους και οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την απαλλαγή ή την αμετάκλητη καταδίκη του προσώπου το οποίο αφορούν. Συνεπώς, το άρθρο 50 του Χάρτη απαγορεύει την επιβολή, βάσει των αυτών πραγματικών περιστατικών, πλειόνων κυρώσεων ποινικού χαρακτήρα κατά το πέρας διαφόρων διαδικασιών οι οποίες κινούνται προς τούτο [αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 2018, *Garlsson Real Estate κ.λπ.*, C-537/16, EU:C:2018:193, σκέψη 37, και της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, *LG και MH (Αυτονομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες)*, C-790/19, EU:C:2021:661, σκέψη 78].
57. Για να καθορίσουν αν υφίσταται ένα τέτοιο σύνολο συγκεκριμένων περιστάσεων, οι αρμόδιες εθνικές αρχές πρέπει να εξετάσουν αν τα πραγματικά περιστατικά των δύο διαδικασιών συνιστούν ένα σύνολο περιστατικών άρρηκτα συνδεδεμένων κατά χρόνο, τόπο και αντικείμενο [απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, *LG και MH (Αυτονομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες)*, C-790/19, EU:C:2021:661, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
58. Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 56 της παρούσας απόφασης, η προϋπόθεση «idem» απαιτεί να πρόκειται για τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Αντιθέτως, η αρχή *ne bis in idem* δεν έχει εφαρμογή όταν τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά δεν είναι τα ίδια, αλλά απλώς παρόμοια (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 36).

- 59 Το Δικαστήριο έχει κρίνει εξάλλου ότι ο νομικός χαρακτηρισμός, στο εθνικό δίκαιο, των πραγματικών περιστατικών και το προστατευόμενο έννομο συμφέρον είναι άνευ σημασίας για τη διαπίστωση της ύπαρξης μίας και της αυτής παράβασης, στον βαθμό που το περιεχόμενο της προστασίας που παρέχει το άρθρο 50 του Χάρτη δεν μπορεί να ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών [αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 2018, *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, σκέψη 36, και της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, *LG και MH (Αυτονομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες)*, C-790/19, EU:C:2021:661, σκέψη 80] ούτε, εκτός αντιθέτου διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, να διαφέρει ανάλογα με τον τομέα του δικαίου της Ένωσης για τον οποίο πρόκειται (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *hprost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 35).
- 60 Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να αποφανθεί επί των πραγματικών περιστατικών, να κρίνει αν η διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά με εκείνα για τα οποία εκδόθηκε η απόφαση της 13ης Αυγούστου 2018, η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 52 της παρούσας απόφασης.
- 61 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, οι δύο επίμαχες ποινικές διαδικασίες αφορούν την εξέταση ίδιων κατ' ουσίαν πραγματικών περιστατικών, μεταξύ άλλων λόγω του τοπικού και χρονικού συνδέσμου τους. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια ελέγχου που διενεργήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2017 στο κατάστημα που ανήκε στον ΝΚ διαπιστώθηκε ότι σε αυτό ήταν εγκατεστημένα τέσσερα λειτουργούντα παιγνιομηχανήματα, ενώ δεν είχε χορηγηθεί άδεια για την εκμετάλλευσή τους. Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι ο ΝΚ είχε διωχθεί κατ' αρχάς, στο πλαίσιο της πρώτης ποινικής διαδικασίας, για το ότι παρέσχε, ως επιχειρηματίας, πρόσβαση σε απαγορευμένες κληρώσεις και στη συνέχεια, στο πλαίσιο της δεύτερης ποινικής διαδικασίας, για το ότι διεξήγαγε τέτοιες κληρώσεις, μπορεί να θεωρηθεί, βάσει της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 59 της παρούσας απόφασης, ότι είναι άνευ σημασίας για τη διαπίστωση της ύπαρξης «μίας και της αυτής παράβασης».
- 62 Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι η συνέχιση διαδικασίας επιβολής κυρώσεως ποινικού χαρακτήρα, στηριζόμενης στα ίδια πραγματικά περιστατικά, θα αποτελούσε περιορισμό του θεμελιώδους δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη.
- 63 Ωστόσο, περιορισμός του θεμελιώδους δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *hprost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 64 Κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του Χάρτη, κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται σε αυτόν πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Κατά τη δεύτερη περίοδο της ίδιας παραγράφου, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται στα εν λόγω δικαιώματα και ελευθερίες μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων.
- 65 Εν προκειμένω, πρώτον, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι αμφότερες οι κινηθείσες από τη διοικητική αρχή της περιφέρειας Feldkirch διαδικασίες, οι οποίες κατέληξαν στην έκδοση της απόφασης της 13ης Αυγούστου 2018 και της απόφασης της 30ής Νοεμβρίου 2018 καθώς και στη σύρρευση διώξεων, προβλέπονταν από τον νόμο.

- 66 Όσον αφορά, δεύτερον, τον σεβασμό του βασικού περιεχομένου του θεμελιώδους δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη, υπενθυμίζεται ότι η δυνατότητα σώρευσης των διώξεων και των κυρώσεων σέβεται το βασικό περιεχόμενο του άρθρου 50 του Χάρτη, υπό την προϋπόθεση ότι η εθνική ρύθμιση δεν επιτρέπει τη δίωξη και την επιβολή κυρώσεων με βάση τα ίδια πραγματικά περιστατικά λόγω της ίδιας παράβασης ή για την επιδίωξη του ίδιου σκοπού, αλλά προβλέπει μόνον τη δυνατότητα σώρευσης διώξεων και κυρώσεων στο πλαίσιο διαφορετικών ρυθμίσεων (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 43).
- 67 Πλην όμως, οι δύο διαδικασίες τις οποίες κίνησε η διοικητική αρχή της περιφέρειας Feldkirch και οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη σώρευση διώξεων επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι την επιβολή κυρώσεων για την παράνομη προσφορά τυχερών παιγνίων μέσω μηχανημάτων, στηρίζονται δε στην ίδια ρύθμιση.
- 68 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 50 του Χάρτη, καθόσον κατοχυρώνει την αρχή *ne bis in idem*, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην επιβολή κυρώσεως ποινικού χαρακτήρα σε ένα πρόσωπο λόγω παράβασης διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας η οποία μπορεί να παρακωλύσει την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, κατά την έννοια του άρθρου 56 ΣΛΕΕ, εφόσον για το εν λόγω πρόσωπο έχει ήδη εκδοθεί, κατόπιν επ' ακροατηρίου συζήτησης στο πλαίσιο της οποίας διεξήχθη αποδεικτική διαδικασία, δικαστική απόφαση η οποία έχει καταστεί αμετάκλητη και με την οποία το πρόσωπο αυτό απαλλάχθηκε για την παράβαση άλλης διάταξης της εν λόγω νομοθεσίας με βάση τα ίδια πραγματικά περιστατικά.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 69 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόμπυτος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθόσον κατοχυρώνει την αρχή *ne bis in idem*, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην επιβολή κυρώσεως ποινικού χαρακτήρα σε ένα πρόσωπο λόγω παράβασης διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας η οποία μπορεί να παρακωλύσει την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, κατά την έννοια του άρθρου 56 ΣΛΕΕ, εφόσον για το εν λόγω πρόσωπο έχει ήδη εκδοθεί, κατόπιν επ' ακροατηρίου συζήτησης στο πλαίσιο της οποίας διεξήχθη αποδεικτική διαδικασία, δικαστική απόφαση η οποία έχει καταστεί αμετάκλητη και με την οποία το πρόσωπο αυτό απαλλάχθηκε για την παράβαση άλλης διάταξης της εν λόγω νομοθεσίας με βάση τα ίδια πραγματικά περιστατικά.

(υπογραφές)